

Sygn. akt V KK 161/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziulewicz (przewodniczący)

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

Protokolant Katarzyna Wełpa

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 12 maja 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **B. J.**

skazanego z art. 180a k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w S.

z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

B. J. został oskarżony o to, że w dniu 16 września 2019 r. około godz. 16:45 w m. S., ul. P., powiat m., woj. (...), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny – samochód osobowy marki A. o nr rej. (...), pomimo wydanej przez Starostę M. decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kat. A, B, BE, T o nr (...) z dnia 11.10.2010 r., tj. o czyn z art. 180a k.k.

Wyrokiem z dnia 12 marca 2020 r. Sąd Rejonowy w S. , sygn. II K (...), uwzględniając wniosek oskarżonego złożony w trybie art. 387 § 1 k.p.k.:

- w pkt 1 uznał B. J. za winnego zarzucanego mu czynu popełnionego w sposób wyżej opisany, to jest przestępstwa z art. 180a k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- w pkt 2, na podstawie art. 42 § 1a pkt. 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat;
- w pkt 3 orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 20 marca 2020 r (k.40).

Kasację od ww. wyroku Sądu Rejonowego w S. wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w całości.

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. poprzez niezasadne uwzględnienie wadliwego wniosku oskarżonego B. J. o skazanie go bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydanie wyroku skazującego za czyn zabroniony z art. 180a k.k., pomimo wynikających z materiału dowodowego istotnych wątpliwości, które wskazywały, że zachowanie oskarżonego wypełniło jedynie znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia w trybie określonym w art. 535 § 5 k.p.k.

Przepis art. 180a k.k. przewiduje odpowiedzialność karną za zachowanie sprawcy, który prowadzi pojazd mechaniczny na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie przyjęto, że zachowanie sprawcze opisane w art. 180a k.k. polega na prowadzeniu pojazdu mechanicznego przez osobę, której decyzją właściwego organu zostały cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami. Warunkiem ponoszenia odpowiedzialności za przestępstwo o znamionach

opisanych w art. 180a k.k. jest zatem istnienie w obiegu prawnym decyzji właściwego organu, pozbawiającej sprawcę uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Decyzja, o której mowa w tym przepisie, może być również decyzją administracyjną. Nie ulega przy tym wątpliwości, że istnienie takiej decyzji stanowi jedno ze znamion przestępstwa z art. 180a k.k., a jej brak oznacza, że nie zostało wypełnione znamię przestępstwa. Istotne znaczenie ma przy tym fakt, że przestępstwo z art. 180a k.k. może popełnić tylko osoba, wobec której decyzja administracyjna zapadła i tylko w okresie, na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Zarazem, w okresie uwidocznionym w decyzji o cofnięciu uprawnień, osoba wobec której zapadło takie rozstrzygnięcie nie może ich odzyskać (zob. postanowienie SN z dnia 16 stycznia 2019 r., III KK 558/17, LEX nr 2607272.).

Warunkiem odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 180a k.k. jest zatem nie tyle samo zachowanie polegające na kierowaniu pojazdem bez posiadania uprawnień (taki czyn penalizowany jest przez art. 94 § 1 k.w.), ale zachowanie takie musi być powiązane z niezastosowaniem się do wydanej uprzednio decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi (zob. wyrok SN z dnia 20 listopada 2020 r., V KK 429/20, LEX nr 3082446).

W realiach przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że wobec skazanego B. J. Starosta M. wydał w dniu 11 października 2010 r. decyzję nr (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami zgodnie z kategorią A, B, BE, T – z powodu orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 19 lipca 2010 r. (sygn. II K (...)) zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat (decyzja k.3, wyrok k.19-20). Trafnie jednak dostrzegł skarżący, iż zgodnie z tym wyrokiem rzeczony zakaz obowiązywał w okresie od 15 czerwca 2010 r. do 15 czerwca 2012 r. i tym ustaleniem związany był też starosta przy wydaniu decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, albowiem – jak wskazuje się w jednolitym orzecznictwie sądów administracyjnych – organy administracji wykonujące wyrok sądu karnego są związane jego treścią, co oznacza, że mogą cofnąć uprawnienie do kierowania pojazdami tylko na ściśle wskazany w danym wyroku okres, a tym samym nie mają uprawnień do rozszerzania bądź zwężania orzeczonego przez sąd zakazu (zob.

m.in. wyrok WSA w Gdańsku z dn. 25 marca 2021 r., III SA/Gd 1078/20, LEX nr 3162561; wyrok WSA w Gliwicach z dn. 19 lutego 2020 r., II SA/GI 1396/19, LEX nr 2837776.). Z powyższego jasno zatem wynika, że wydana względem B. J. decyzja o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, wobec treści wskazanego w niej wyroku, obowiązywała w okresie od 15 czerwca 2010 r. do 15 czerwca 2012 r. i tego rodzaju rozstrzygnięcie – na co wskazują sądy administracyjne – powinno zostać zamieszczone w jej osnowie. Jak słusznie zauważył skarżący, decyzja Starosty M. z dnia 11 października 2010 r. nie zawierała tego rodzaju ustalenia (okres orzeczonego przez sąd zakazu został podany wyłącznie w uzasadnieniu decyzji), co oczywiście determinowało jej wadliwość, jednak uchybienie to nie mogło wpływać na czas obowiązywania tej decyzji. Ten bowiem był determinowany okresem obowiązywania sądowego zakazu prowadzenia pojazdów. W tym stanie rzeczy za prawidłową uznać należy konstatację skarżącego Prokuratora Generalnego, że po upływie tego okresu, czyli po dniu 15 czerwca 2012 r., a więc także w dacie czynu zarzucanego oskarżonemu, tj. w dniu 16 września 2019 r., decyzja Starosty M. nie stanowiła już przeszkody do odzyskania lub ponownego uzyskania uprawnień do kierowania pojazdami. W konsekwencji również prowadzenie pojazdu mechanicznego po zakończeniu tego okresu nie mogło być uznane za niestosowanie się do decyzji o cofnięciu uprawnień, lecz było jedynie prowadzeniem pojazdu bez wymaganych uprawnień. Zgodnie zaś z tym co stwierdzono na wstępie niniejszych rozważań prawnych – tego rodzaju zachowanie nie wyczerpywało ustawowych znamion występku z art. 180a k.k., lecz stanowiło wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy błędnie zatem przypisał B. J. odpowiedzialność karną za czyn z art. 180a k.k. Rację ma skarżący, że do tego uchybienia doszło na skutek rażącego naruszenia przepisu art. 387 § 1 i 2 k.p.k., albowiem Sąd orzekający nie przeprowadził prawidłowej kontroli wniosku oskarżonego o skazanie bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Stosownie do dyspozycji art. 387 § 2 k.p.k., jedną z przesłanek uwzględnienia wniosku złożonego w trybie § 1 tego artykułu jest ustalenie, że okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa nie budzą wątpliwości. Wymaganie to odnosi się nie tylko do zasadniczej kwestii sprawstwa i winy, ale do wszystkich istotnych okoliczności

popelnienia czynu przypisywanego aktem oskarżenia, w tym mających znaczenie dla jego oceny prawnej. W niniejszej sprawie przesłanka ta nie została spełniona, albowiem Sąd Rejonowy nie dokonał należytej weryfikacji treści decyzji Starosty M. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, szczególnie w aspekcie jej czasowego zakresu obowiązywania. Skutkowało to niedostrzeżeniem okoliczności, że w dacie przypisywanego czynu rzeczona decyzja *de facto* nie obowiązywała, stąd też nie sposób stwierdzić, aby zachowanie oskarżonego mogło być oceniane w kategorii niestosowania się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, co przecież stanowi istotę przestępstwa stypizowanego w art. 180a k.k. W konsekwencji powyższego, Sąd Rejonowy akceptując wniosek złożony w trybie art. 387 § 1 k.p.k. i wydając zaskarżony wyrok, dopuścił się rażącego naruszenia przepisu prawa karnego materialnego.

W tym stanie rzeczy zachodziła konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S., który winien uwzględnić powyższe uwagi.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.